

Nr. 31. 6. okt. 2010

Størstedelen af de nye i fleksjobordningen er ledige, side 1

Indvandrere ender tre gange så ofte på førtidspension som danskere, side 3

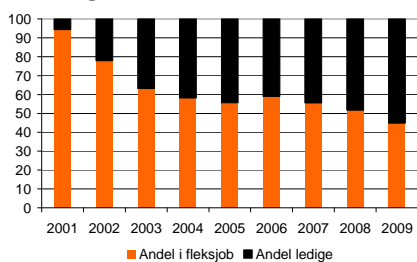
Halvdelen af nyansatte fleksjobbere fortsætter på samme arbejdsplads, side 5

Størstedelen af de nye i fleksjobordningen er ledige

I dag er det mere normalt at være ledig end i fleksjob, når man er ny i fleksjobordningen. Det kan ikke betale sig at ansætte de svageste, siger formanden for den tidligere Arbejdsmarkedskommission.

I dag er over halvdelen af dem, der bliver visiteret til fleksjobordningen, ledige det meste af tiden det første år, de er i ordningen. For ti år siden var der kun tale om under hver tiende. Det viser nye tal fra Arbejdsmarkedsstyrelsen.

Andel af nyvisiterede, der er i fleksjob eller ledige, 2001-2009

Note: Figuren viser den andel, der har hhv. fleksjob/sygedagpenge under fleksjob eller ledighedsydelse som dominerende status det år, de visiteres til ordningen, ud af alle visiterede til fleksjob, sygedagpenge under fleksjob eller ledighedsydelse. Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM, Lovmodellen og Arbejdsmarkedsstyrelsens beregninger.

Tallene overrasker ikke Jørgen Søndergaard, der er formand for den tidligere Arbejdsmarkedskommission.

"I 2001 blev det gjort muligt at visitere borgere til fleksjobordningen uden, at de havde et fleksjob på hånden. Siden da er udviklingen kun gået i retning af, at flere og flere i ordningen går ledige," siger Jørgen Søndergaard.

Ordningen er ikke rummelig nok

Når en virksomhed ansætter en person i fleksjob, får den et løntilskud fra kommunen. Tilskuddet svarer til halvdelen eller to tredjedele af den mindste overenskomstmæssige løn. Arbejdsgiveren skal dermed altid som minimum betale en tredjedel af fleksjobberens løn.

Ifølge Jørgen Søndergaard er en af forklaringerne på, at flere og flere i fleksjobordningen går ledige, at det økonomisk set ikke kan betale sig for arbejdsgiverne at ansætte de svageste i et fleksjob.

"Som ordningen er skruet samme i dag, skal arbejdsgiveren altid som minimum betale en tredjedel af fleksjobberens løn. Det betyder, at arbejdsgiveren som minimum betaler for 12 timers arbejde. De fleksjobbere, der ikke magter at arbejde svarende til 12 timer på "fuld kraft" om ugen, har derfor ringe chancer for at komme i fleksjob," siger Jørgen Søndergaard.

Han peger på, at det er vigtigt, at de svageste i fleksjobordningen kan få mere i tilskud, end det er tilfældet i dag.

”Nogle mennesker kan kun klare et meget begrænset arbejde til at starte med. Men ved at få et sådant arbejde udvikler de en større arbejdsevne, så de efter noget tid når op på mindst den tredjedel, der er forudsat i loven,” siger Jørgen Søndergaard.

Ifølge ham kan fleksjobordningen godt ændres, så den tilgodeser de svageste uden, at den bliver dyrere.

”Det offentlige giver høje tilskud til fleksjobbere, som i forvejen har en relativt høj indkomst. Hvis man skruede lidt ned for tilskuddet til de bedst lønnede, ville det blive muligt at give flere penge til dem med lavest indkomst og mest nedsat arbejdsevne. Dermed ville ordningen i højere grad end i dag tilgodeser de svageste uden, at den blev dyrere,” forklarer Jørgen Søndergaard.

Om fleksjobordningen

En person kan blive ansat i et fleksjob, hvis vedkommendes arbejdsevne vurderes at være varigt og væsentligt nedsat. Fleksjobbet kan være på nedsat tid eller på fuld tid med nedsat intensitet. Lønnen svarer normalt til fuld tid.

Arbejdsgiveren får tilskud til lønnen fra det offentlige. Tilskuddet svarer til halvdelen eller to tredjedele af den mindste overenskomstmæssige løn på området - afhængigt af fleksjobberens arbejdsevne. Der gives ikke tilskud til den del af lønnen, der ligger udover 445.000 kroner eksklusiv pension.

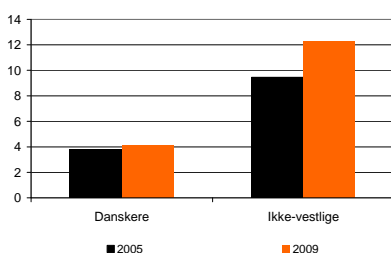
Indvandrere ender tre gange så ofte på førtidspension som danskere

Førtidspension tilkendes tre gange så ofte til indvandrere som danskere. Det er et stort problem for de mennesker, det går ud over og for de offentlige kasser, som skal betale regningen, siger ekspert.

Ikke-vestlige indvandrere og efterkommere kommer tre gange hyppigere på førtidspension end danskere. I 2009 fik 12 ud af 1.000 ikke-vestlige indvandrere tilkendt førtidspension. Blandt danskerne var der tale om 4 ud af 1.000, viser en ny opgørelse, som Arbejdsmarkedsstyrelsen har lavet.

Siden 2005 er der sket en stigning i tilkendelser af førtidspension til indvandrere, mens nytilkendelser blandt danskere næsten er uændret. Dermed er sandsynligheden for at komme på førtidspension for ikke-vestlige indvandrere i perioden steget fra at være 2,5 gange så høj som for danskere til at være 3 gange så høj.

Antal nytilkendelser af førtidspension pr. 1.000 indbyggere, 2005 og 2009

Note: Pr. 1.000 indbyggere i alderen 15-64 år. Ikke-vestlige omfatter både indvandrere og efterkommere.
Kilde: Ankestyrelsen og Danmarks Statistik.

Torben Tranæs, forskningschef i Rockwool Fondens Forskningsenhed, mener, at det er problematisk, at så mange indvandrere ender på førtidspension.

”Situationen er alvorlig for de mennesker, det går ud over. De skal leve for en lavere indkomst på et tidligere tidspunkt end den almindelige pensionsalder, som de i øvrigt også får sparet mindre op til. Og de mister den glæde, der for mange mennesker er forbundet med at gå på arbejde hver dag. Derudover er det alvorligt for de offentlige kasser, som skal betale regningen,” siger han.

Markant flere indvandrere på førtidspension

Forskellen på danskere og indvandrere er endnu mere markant, når man tager højde for, at de to befolkningsgrupper har en meget forskellig alderssammensætning.

Indvandrere og efterkommere er markant yngre end danskere. En 15-64-årig dansker er i gennemsnit 41 år, mens en indvandrer i gennemsnit er 35 år.

Aldersforskellen spiller en betydelig rolle i forhold til netop førtidspension, som ofte tilkendes ældre end yngre.

Tager man højde for de to gruppers aldersforskel, viser der sig derfor en endnu mere markant forskel mellem grupperne. Ikke-vestlige indvandrere får da fire gange så ofte tilkendt førtidspension som danskere.

Ifølge Torben Tranæs er der flere årsager til, at markant flere indvandrere end danskere får tilkendt førtidspension.

”Blandt gruppen af indvandrere er der mange flygtninge, som i sagens natur er svagere repræsenteret på arbejdsmarkedet og stærkere repræsenteret blandt dem på varig, offentlig forsørgelse. Derudover er de ikke-vestlige indvandrere, som er beskæftigede, typisk i job inden for

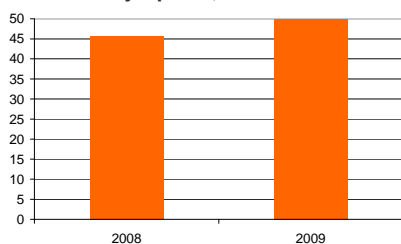
områder, hvor der – for alle grupper – er en stor sandsynlighed for at komme på førtidspension,” forklarer Torben Tranæs.

Halvdelen af nyansatte fleksjobbere fortsætter på samme arbejdsplads

Hver anden nyansat fleksjobber går direkte fra en normal stilling på en arbejdsplads til et fleksjob samme sted. Det viser nye tal fra Arbejdsmarkedsstyrelsen.

Halvdelen af alle nyansatte i fleksjob i 2009, skiftede deres normale stilling ud med et fleksjob på samme arbejdsplads. En stigning siden 2008, hvor der var tale om 45 procent.

Andel nyansatte i fleksjob, som bliver på samme arbejdsplads, 2008-2009

Note: At en person fastholdes på samme arbejdsplads ved visitation til et fleksjob, er defineret ved, at den pågældende person har modtaget indkomst fra samme virksomhed 2 måneder før fleksjobvisitation og 3 måneder efter.
Kilde: Lovmodellen, E-indkomst og Arbejdsmarkedsstyrelsens beregninger.

Hans Bach, direktør for rådgivningsfirmaet DISCUS, mener, at fleksjobordningen er meget attraktiv, fordi en virksomhed kan fastholde medarbejdere uden de store omkostninger og samtidig tilbyde dem en økonomisk attraktiv løsning. Der er ifølge Hans Bach store problemer med incitamentsstrukturen i ordningen, fordi den fjerner medarbejderens og virksomhedens tilskyndelse til at prøve andre muligheder som for eksempel et seniorjob eller et ordinært job på nedsat arbejdstid.

Ifølge Hans Bach er det meget svært at dæmme op for tilgangen til ordningen, medmindre man helt ændrer den.

"Fleksjobordningen kortslutter en grundlæggende mekanisme på arbejdsmarkedet. Forstået på den måde, at der ikke er sammenhæng mellem løn og arbejdstid/indsats. Den enkelte medarbejder kan gå to tredjedele ned i arbejdstid uden, at det påvirker indtægten. Derfor er fleksjobordningen blevet et foretrukket personalepolitisk redskab, når en medarbejder får alvorlige helbredsmæssige problemer. Der er ingen incitamenter til at gå på deltid eller få et seniorjob," forklarer Hans Bach.

Veluddannede bliver i samme job

En borger, der bliver visiteret til et fleksjob, kan enten blive på samme arbejdsplads eller komme i fleksjob på en ny arbejdsplads.

De borgere, som skifter deres normale stilling ud med et fleksjob på samme arbejdsplads, er typisk bedre uddannede end dem, der får et fleksjob et nyt sted.

Godt 75 procent af dem, der bliver på samme arbejdsplads, har en erhvervskompetencegivende uddannelse. Det samme gør sig gældende for godt 60 procent af dem, der skifter job.

Dem, som bliver på samme arbejdsplads, er typisk ældre og har også en højere indkomst end dem, der får et fleksjob på en ny arbejdsplads.

Ifølge Hans Bach er fleksjobordningen skruet forkert sammen, fordi hverken arbejdstager eller arbejdsgiver har et incitament til at se på andre jobmuligheder

på arbejdspladsen eller mulighederne på en helt anden arbejdsplads.

”Dels så har arbejdsgiveren en økonomisk interesse i at fastholde den enkle medarbejder i et fleksjob. Dels så er ordningen sådan indrettet, at den ikke tilskynder til, at den enkelte fleksjobber yder mere på arbejdspladsen,” siger han.

Om fleksjobordningen

En person kan blive ansat i et fleksjob, hvis vedkommendes arbejdsevne vurderes at være varigt og væsentligt nedsat. Fleksjobbet kan være på nedsat tid eller på fuld tid med nedsat intensitet. Lønnen svarer normalt til fuld tid.

Arbejdsgiveren får tilskud til lønnen fra det offentlige. Tilskuddet svarer til halvdelen eller to tredjedele af den mindste overenskomstmæssige løn på området - afhængigt af fleksjobberens arbejdsevne. Der gives ikke tilskud til den del af lønnen, der ligger udover 445.000 kroner eksklusiv pension.
